

Digital transformation in the Flemish education system:

Reforming ICT teams at school

Van ICT-coördinator naar ICT-team: hoe maakt een school de transitie?

Ella Desmedt

Funded by the European Union via the Technical Support Instrument and implemented in cooperation with the European Commission

Onderzoeksproject

- Type onderzoek:
 - Project i.k.v. Structural Reform Support Europese Commissie (DG REFORM).
 - Ondersteuning Vlaamse overheid bij implementatie speerpunt 'een sterk ondersteunend en doeltreffend ICT-schoolbeleid' van het Digisprong-actieplan.
- Uitvoerders: IDEA Consult, i.s.m. ICF en Jan Hylèn
- Start- en einddatum: aug 2021 – juli 2023

Onderzoeksvragen

1. Wat is de **stand van zaken** op het vlak van ICT-coördinatie en -beleid in Vlaamse scholen (zowel basis- als secundair onderwijs, en volwassenenonderwijs)?
2. Welke lessen kunnen worden getrokken uit **internationale goede praktijken**?
3. Wat zijn de **kenmerken van sterke ICT-teams**?
4. Wat is een mogelijk **jobprofiel voor ICT-coördinatoren**?
5. Welke **richtlijnen** kunnen worden ontwikkeld om de **transitie** te maken naar een sterke ICT-teamwerking? Hoe kunnen deze worden vertaald in een online trainingsaanbod?
6. Welke **beleidsaanbevelingen** kunnen worden geformuleerd voor een omvattende strategie?

Stand van zaken: ontwerp richtlijnen klaar

To do: online trainingsaanbod – test in pilootscholen schooljaar '22-'23 – beleidsaanbevelingen – disseminatie

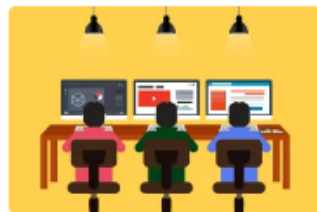
Deze presentatie: resultaten 3, 4 en 5 – toelichting bij piloot '22-'23

Jobprofiel ICT-coördinatoren, inzichten sterke ICT-teams en conceptringlijnen: Onderzoeksrapport

Het is de ambitie van het project om de taak van de ICT-coördinator breder te helpen inbedden in een teamgerichte ICT-werking van de scholen. Momenteel geven veel ICT-coördinatoren aan dat ze in de school alleen instaan voor alle ICT-taken.

Om deze ambitie te kunnen verwezenlijken, stelde het project drie taken voorop:

1. Het ontwikkelen van een jobprofiel voor ICT-coördinatoren dat duidelijk omschrijft wat ICT-coördinatie inhoudt, dat kan bijdragen aan het versterken van de positie van de ICT-coördinatoren en de evolutie naar een teamgerichte ICT-werking kan ondersteunen.
2. Een onderzoek naar de kenmerken van sterke ICT-teams met als doel een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie voor te stellen.
3. Het ontwikkelen van richtlijnen voor meer teamgerichte ICT-coördinatie op school.

Pixabay

Gebruik

- Dit rapport is een van de resultaten van het tweejarige project 'Digitale transformatie in het Vlaams onderwijs: hervorming van de ICT teams in scholen'. Dit project wordt gefinancierd door de Europese Unie via het Instrument voor technische ondersteuning (TSI) en geïmplementeerd in samenwerking met de Europese Commissie.
- De doelstelling is om de Vlaamse overheid te ondersteunen bij de implementatie van het speerpunt 'een sterk ondersteunend en doeltreffend ICT-schoolbeleid' van het Digisprong-actieplan, meer in het bijzonder door de ontwikkeling van een strategie en richtlijnen om scholen in basis-, secundair en volwassenenonderwijs te ondersteunen bij de transitie naar het effectief gebruik van ICT voor leren en onderwijzen.

<https://www.klascement.net/artikels/154687/jobprofiel-ictcoördinatoren-inzichten-sterke-ictteams-en-conceptringlijnen-onderzoeksrapport/?previous>

Job profiel voor ICT- coördinatoren

Aanpak

Doelstelling: Een job profiel dat duidelijk omschrijft wat ICT-coördinatie inhoudt, kan bijdragen aan het versterken van de positie van de ICT-coördinatoren en de evolutie naar een teamgerichte ICT-werking kan ondersteunen.

1. **Desk studie:** inventaris **bestaande profielen** tot 'geïntegreerd takenprofiel'

2. **Interviews**

- Ontwikkelaars van profielen (2)
- Aanbieders van opleidingen ICT-coördinatoren (2)
- (ex-) ICT-coördinatoren met een breed zicht op de thematiek (3)

3. **Validatieworkshop**

Recent

- *Functieomschrijving ICT coördinator van VICLI*
- *Digitale competentiewijzer van PBD GO!*

Jaren 2000

- *Visie taakomschrijving ICT-takenclusters netoverschrijdend*
- *Overzicht takenclusters ICT-coördinator Hans De Four en Pascal Savels*
- *'De ICT-coördinator' Bots & Spontk Andere*
- *Microdegrees ICT-coördinator en onderwijstechnoloog van UCLL*
- *Voorbeeld Estland*

Resultaat: 'Takenoverzicht ICT-coördinatie'

- Excel
- Doel: praktisch werkinstrument voor taakverdeling in teamgerichte ICT-werking

Takenoverzicht ICT-coördinatie	
Kerntaken	
Cluster	Omschrijving
Technisch	Onderhouden van hardware: installeren, configureren, herstellen en vervangen van pc's en randapparatuur, servers en netwerkapparatuur
Technisch	Tools gebruiken voor monitoring van de ICT-infrastructuur
Technisch	Realisatie en onderhoud van helpdesk
Technisch	Eerstelijns hulp bieden aan collega's op het vlak van basisvaardigheden
Technisch	Plannen en structureren van de netwerk- en serverinfrastructuur
Technisch	Beheren van de toegang tot gebouwen (badgesysteem) en applicaties (eigen schooldashboard voor klasseraden, oudercontacten, inschrijvingen, ...)
Technisch	Beheren van communicatiekanalen (telefonie, smartphones, WAN-verbindingen, enz.)
Technisch	Installatie, beheer en onderhoud van audiovisueel materiaal
Technisch	Implementatie en opvolging van een back-up strategie inclusief archivering
Technisch	Uitwerken van een disaster recovery plan
Technisch	Installeren, integreren en ontwikkelen onderhouden van softwarepakketten
Technisch	Installeren en configureren van specifieke industriële softwarepakketten (CAD, PLC, sturingen, microcontrollers enz.) (enkel in TSO/BSO)
Technisch	Beheren van de educatieve software, waaronder elektronische leeromgevingen, apps en websites
Technisch	Installeren, updaten en onderhouden van tools en specifieke software voor (leerlingen)administratie
Technisch	Installeren en beheren van het schoolnetwerk, de schoolserver(s) en de firewall (beveiliging)
Technisch	Oplossen van ICT-problemen (hardware, software, security) en uitvoeren van herstellingen
Technisch	Beheer van reservemateriaal
Technisch	Beheren van randapparatuur die gekoppeld is aan het netwerk (vb. kopieermachines)
Technisch	Kennis hebben van niet-vakgebonden apparatuur en software om ICT-beheer mogelijk te maken (bv. scripting)
Technisch	Ontwerpen en technisch beheren van de schoolwebsite en diverse (sociale) media
Technisch	Projecten voorbereiden in een testomgeving
Technisch	Beheren van camerabewaking en andere diensten via het netwerk (vb. stookinstallatie)
Technisch	Coördineren van werkzaamheden qua ICT-infrastructuur (vb. bekabeling)
Technisch	ICT-ondersteuning bij grote evenementen en projecten
Technisch	Tools en ondersteuning bij afstandsleren
Technisch	Professionalisering van ICT-kernteam op technisch vlak (nascholing, zelfstudie, literatuur, enz.)
Ped.-didac.	Ondersteunen van leerkrachten bij de ICT-integratie in de klas en vakoverschrijdende werking
Ped.-didac.	Handleidingen schrijven over het gebruik van hardware en software
Ped.-didac.	Ontwikkelen van een leerlijn digitale competenties van leerkrachten
Ped.-didac.	Ontwikkelen van een leerlijn voor de eindtermen Digitale competentie en mediawijsheid i.s.m. het team
Ped.-didac.	Sensibiliseren en motiveren van collega's m.b.t. ICT-toepassingen in hun vakken en studierichtingen
Ped.-didac.	Professionalisering van ICT-kernteam op pedagogisch-didactisch vlak (nascholing, zelfstudie, literatuur, enz.)
Ped.-didac.	Implementeren van ICT op een innovatieve en pedagogisch-didactische wijze op de klasvloer
Ped.-didac.	Collega's informatie verstrekken over nieuwe leermiddelen

Het enige nadeel is dat overal waar een stopcontact nodig is er een ICT-coördinator gevraagd wordt. Tegenwoordig heeft alles wel een computer en of een digitale aansturing.

Maar alles is bijna IT tegenwoordig. Dat is niet allemaal voor de ICT-coördinator hé.

De vier clusters van taken en hun inhoud

Technische taken

Hardware
Software
Eerstelijns hulp
Netwerkbeheer
Back-up strategie

Pedagogisch-didactische taken

Onderwijsvernieuwing
Ontwikkelen leerlijnen
Informatie en bijscholing leraren

Administratieve taken

(Gebruikers)beheer
Inventaris
Schoolwebsite
Opvolging bestellingen en
herstellingen

Beleid & visie

ICT-visie en beleid
Financieel advies
Inzicht ICT-noden
Motiveren collega's

Recente wijzigingen

Technische taken

- Helpdesk
- Automatisering
- Netwerk- en serverinfrastructuur
- Veiligheid
- Back-up & archivering

Onderwijs- en leertaken

- Steeds belangrijker

Beleid & visie

- Adviserende rol

Administratief

- Toename
- Automatisering

Verschillen tussen niveaus en onderwijsvormen

- Basistaken zijn hetzelfde
- Belangrijkste verschil heeft betrekking op grootte/schaal (basisonderwijs >< volwassenenonderwijs) (kwantitatief verschil)
- Kwalitatief verschil
 - Technisch en beroepsonderwijs
 - Buitengewoon onderwijs

Vereiste competenties

Technisch

- Technische kennis
- Specialisatie!
- Open voor bij- en/of omscholing
- Schoolkennis geen vereiste

Pedagogisch-didactisch

- Onderwijservaring of pedagogisch-didactische kennis
- Technische achtergrond of interesse

Beleidsmatig

- Analytisch denkvermogen
- Overzicht kunnen bewaren
- Sociale vaardigheden en veranderingsmanagement

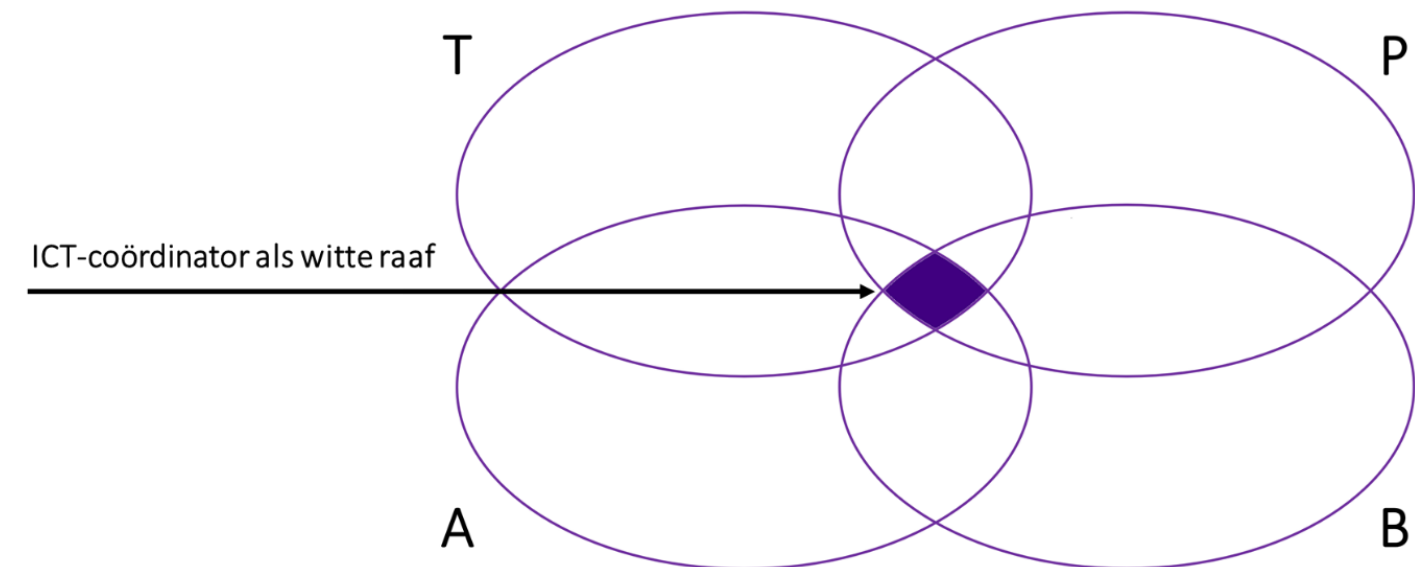
Administratief

- Geen specifieke kennis

Generieke competenties

- Communicatief
- Flexibel
- Stressbestendig
- Discreet
- Teamgericht
- Innovatief
- Creatief
- Zelfstandig
- Dynamisch
- Empathisch
- Leergierig
- Verantwoordelijk
- Organisatorisch

Vooraf: combinatie van competenties

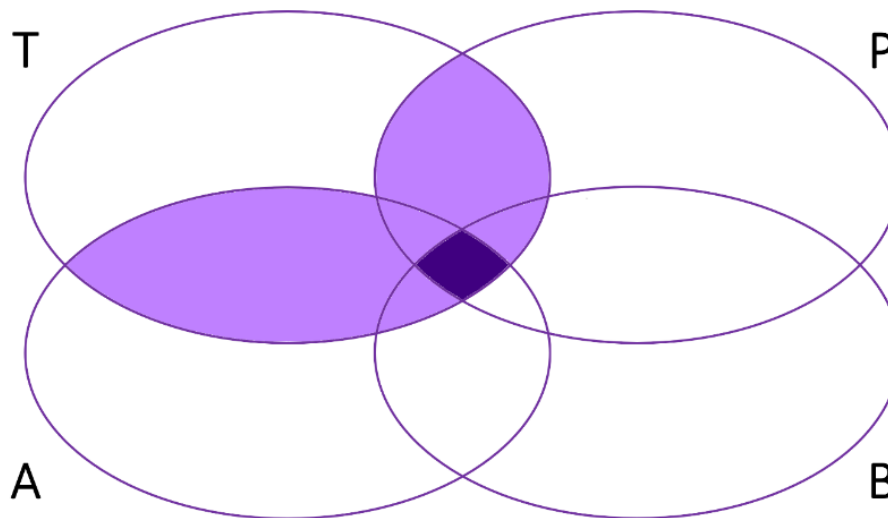

Verdeling taken en rollen aangewezen!

Taakverdeling en rollen

Kerntaken van de ICT-coördinator

- **Strategisch belangrijke taken**
 - Cruciaal om dagelijks snel te kunnen inspelen op problemen met ICT-infra (bv. herstellen van servers en netwerkapparatuur, helpdesk,...)
 - Behoren tot kern administratie (bv. uitvoeren van het gebruikersbeheer en de structurering van de elektronische leeromgevingen)
 - Nauw samenhangen met de pedagogische visie en het beleid van de school (bv. ondersteunen van leerkrachten bij de ICT-integratie in de klas)
- Waarvoor voldoende **technische competenties in combinatie met andere** (pedagogisch, administratief, of beleidsmatige) nodig zijn

Taakverdeling en rollen

Taken die ook (of zelfs beter) door anderen kunnen worden opgenomen

Taken:

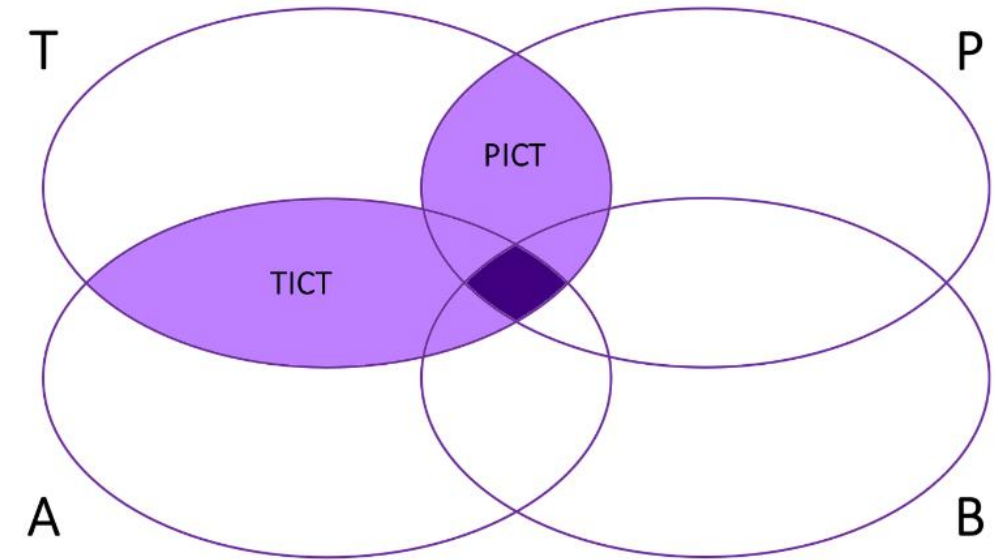
- Die niet van strategisch belang zijn voor de school
- Waarvoor enkel technische competenties nodig zijn
- Of enkel pedagogische, administratieve of beleidsmatige competenties met een basisaffiniteit met ICT

Taken	Wie kan het opnemen?
Technisch	Externe firma's Risico's: kost – afhankelijkheid – verlies van interne know-how Verantwoordelijke infrastructuur/gebouwenbeheer/TA(C)
Pedagogisch-didactisch	Leerkrachten met bijzondere interesse voor ICT-integratie ('digicoach', 'speedboat leerkracht',...)
Beleid & visie	Directie Leerkrachten
Administratief	Administratief medewerker Leerkrachten Communicatieverantwoordelijke

Mogelijke taakverdeling en rollen

De ene ICT-coördinator is de andere niet: 2 rollen

1. De **technisch ICT-coördinator (TICT)**: deze combineert zeer sterke technische competenties, met de nodige beleidsmatige en administratieve skills
2. De **pedagogisch ICT-coördinator (PICT)**: deze is vooral pedagogisch sterk, met een sterke technische basis, en ook beleidsmatige en administratieve skills

Ik merk dat de mensen die vroeger de technische taken deden totaal niet geschikt zijn voor de pedagogische taken. Ik denk niet dat die twee functies vaak onder dezelfde persoon vallen.

Opleiding:
microdegree
UCLL

- ICT-coördinator
- Onderwijstechnoloog

Estland

- IT Manager
- Educational technologist

Kenmerken sterke ICT-teams

Aanpak

Doelstelling: Een antwoord vinden op de vragen 'Wat zijn kenmerken van sterke ICT-teams?' en 'Hoe maak je de transitie?'

Lessen trekken uit goede praktijken via focusgroepen

- Basisonderwijs (10)
- Secundair onderwijs (7)
- Volwassenenonderwijs (6)
- Scholengroep/-gemeenschap (7)
- Nascholing en begeleiding (9)

ICT-coördinatoren en directieleden

Een sterke rol voor de scholengroep- of gemeenschap

Sterke ICT-teams werken vaak in een context waarin er enige of een relatief grote mate van **centralisatie** op het niveau van de **scholengroep of -gemeenschap** is. Middelen worden samengelegd en taken gecentraliseerd.

Voordelen

- Schaalvoordelen
- Meer tijd voor scholen voor kerntaken ICT-integratie
- Betere onderhandelingspositie groepsaankopen & raamcontracten
- Mogelijk om gespecialiseerde profielen aan te trekken op SG niveau
- Expertisedeling – geen 'single point of failure'
- Teamwerk maakt job aantrekkelijker

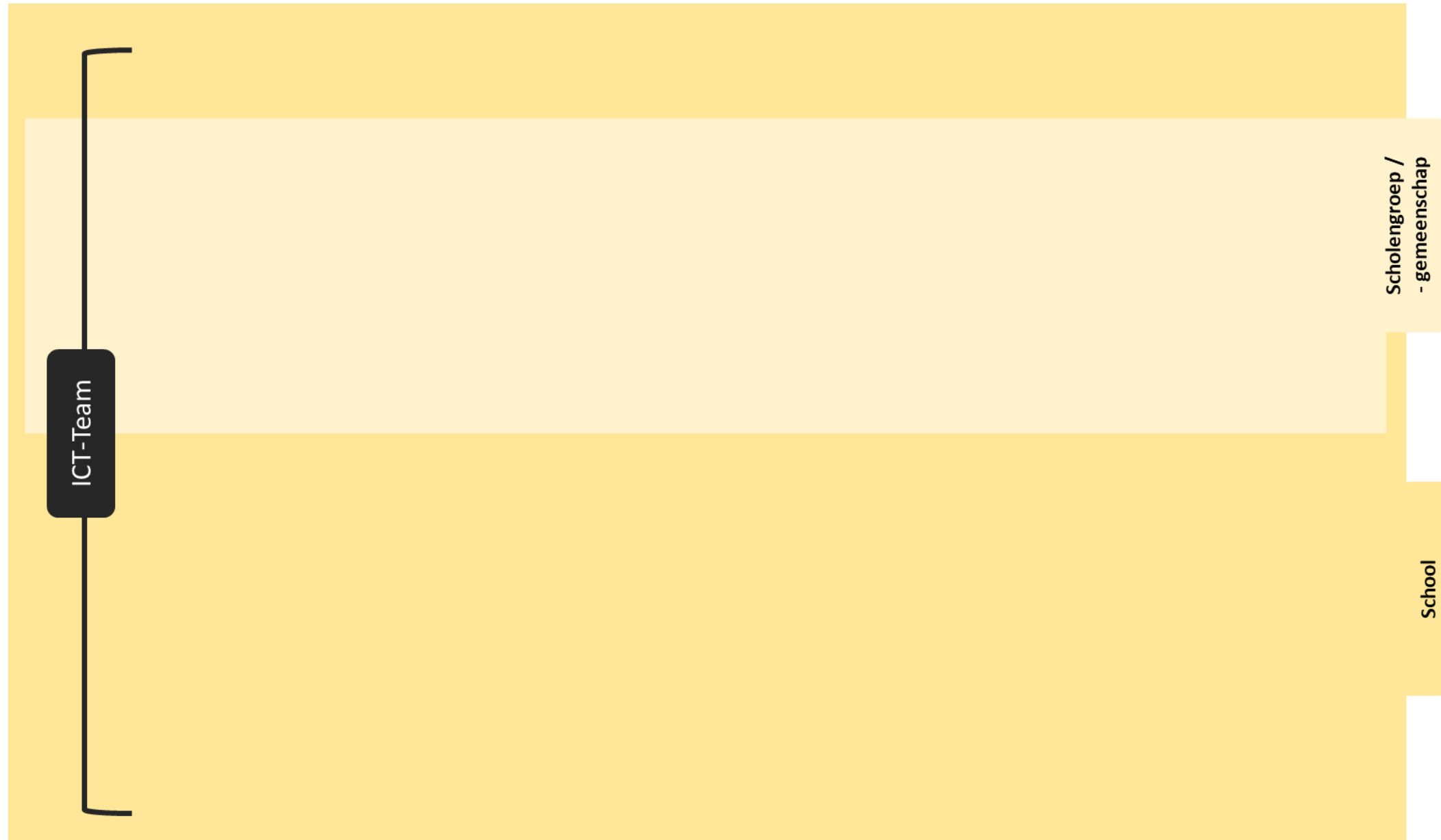
Uitdagingen

- Grootte, cultuur en geografie van scholen
- Bottom-up ook aan de slag gaan, luisteren naar input leerkrachten
- Nood aan laagdrempelig aanspreekpunt op schoolniveau

Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

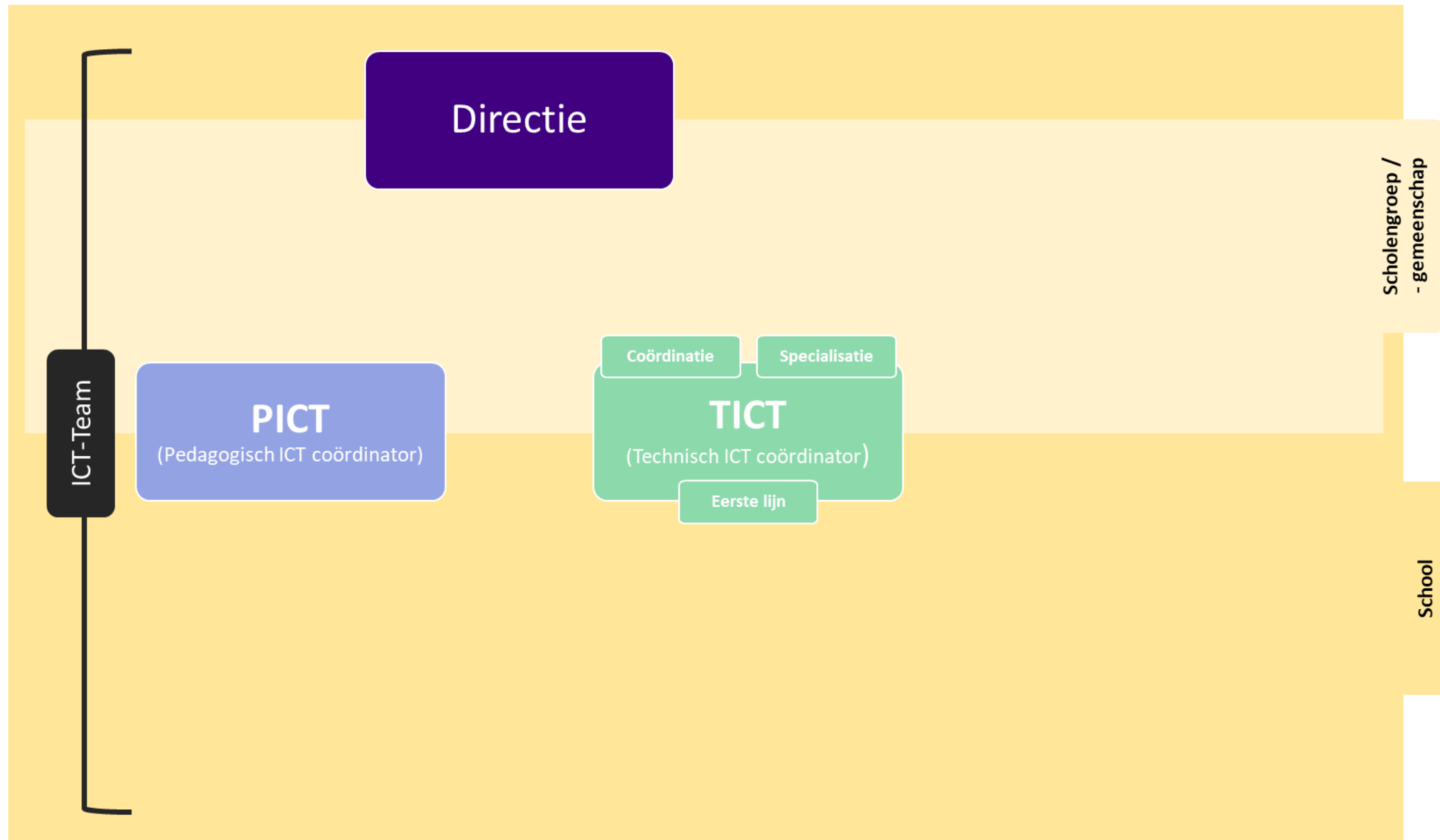
Volledig team staat in voor de 4 clusters taken ICT-coördinatie

Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

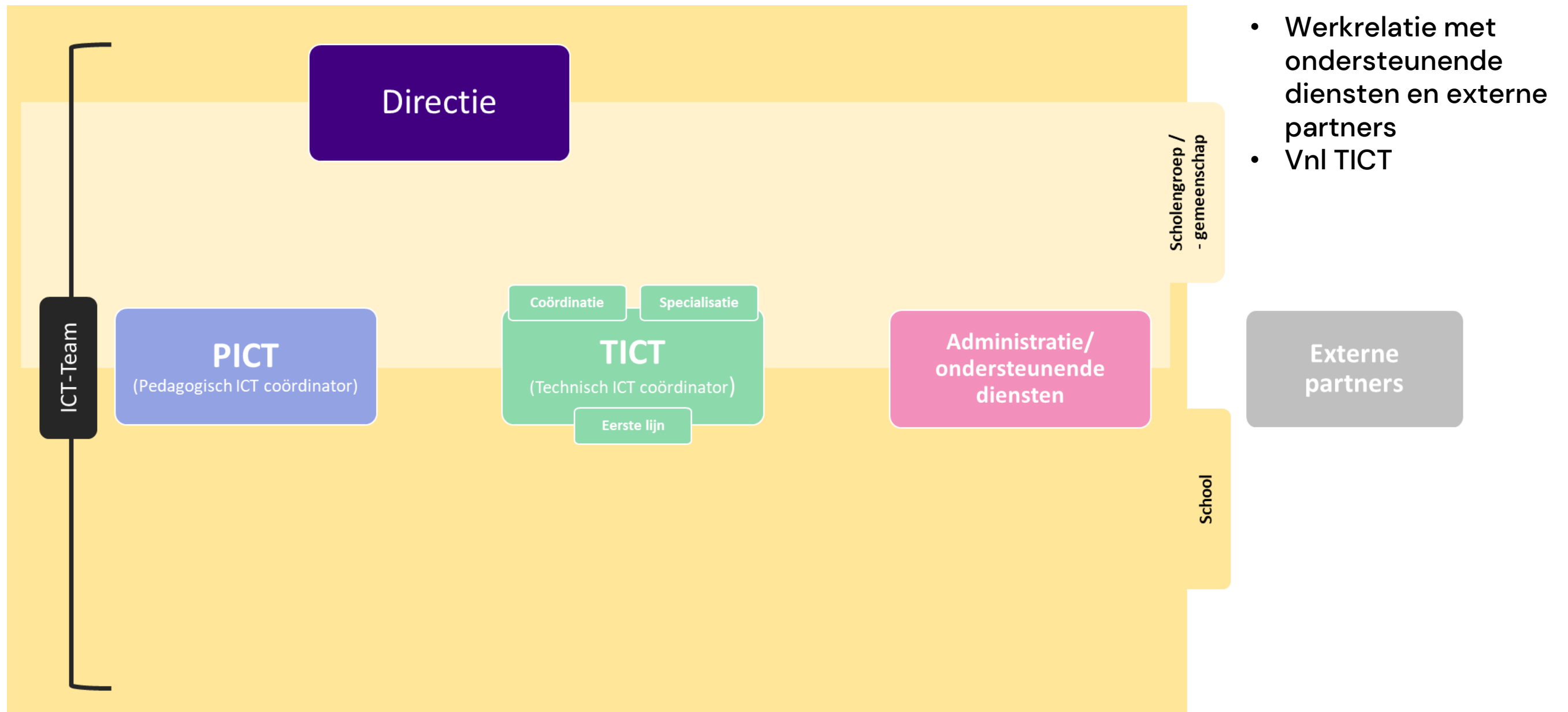
- Deels niveau SG/deels niveau school
- Verhouding afhankelijk van of/mate poolen middelen

Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

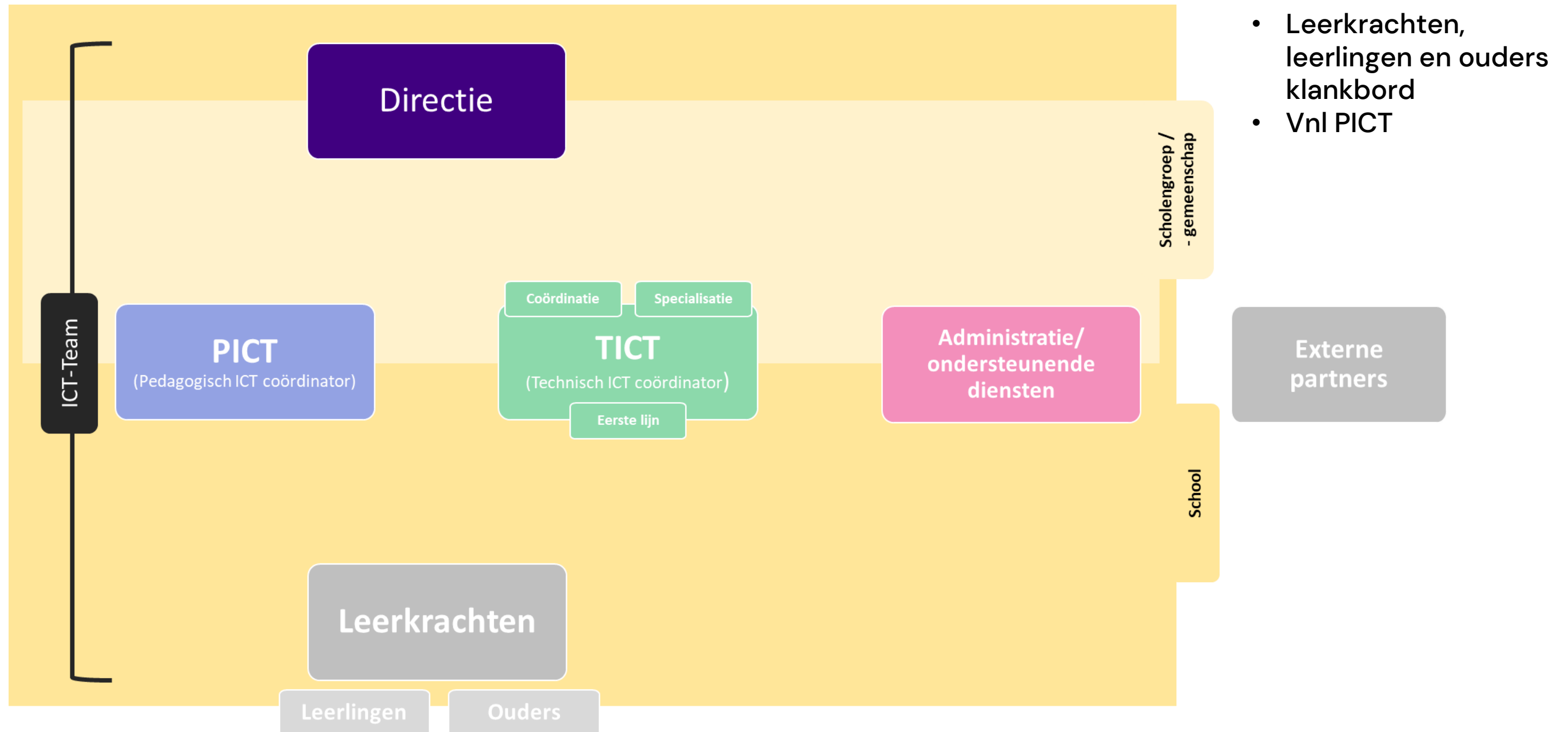

- Kern: ICT-beleidsteam
- Zowel niveau SG/school
- Afhankelijk van schaal: 1 of meerdere personen, specialisatie

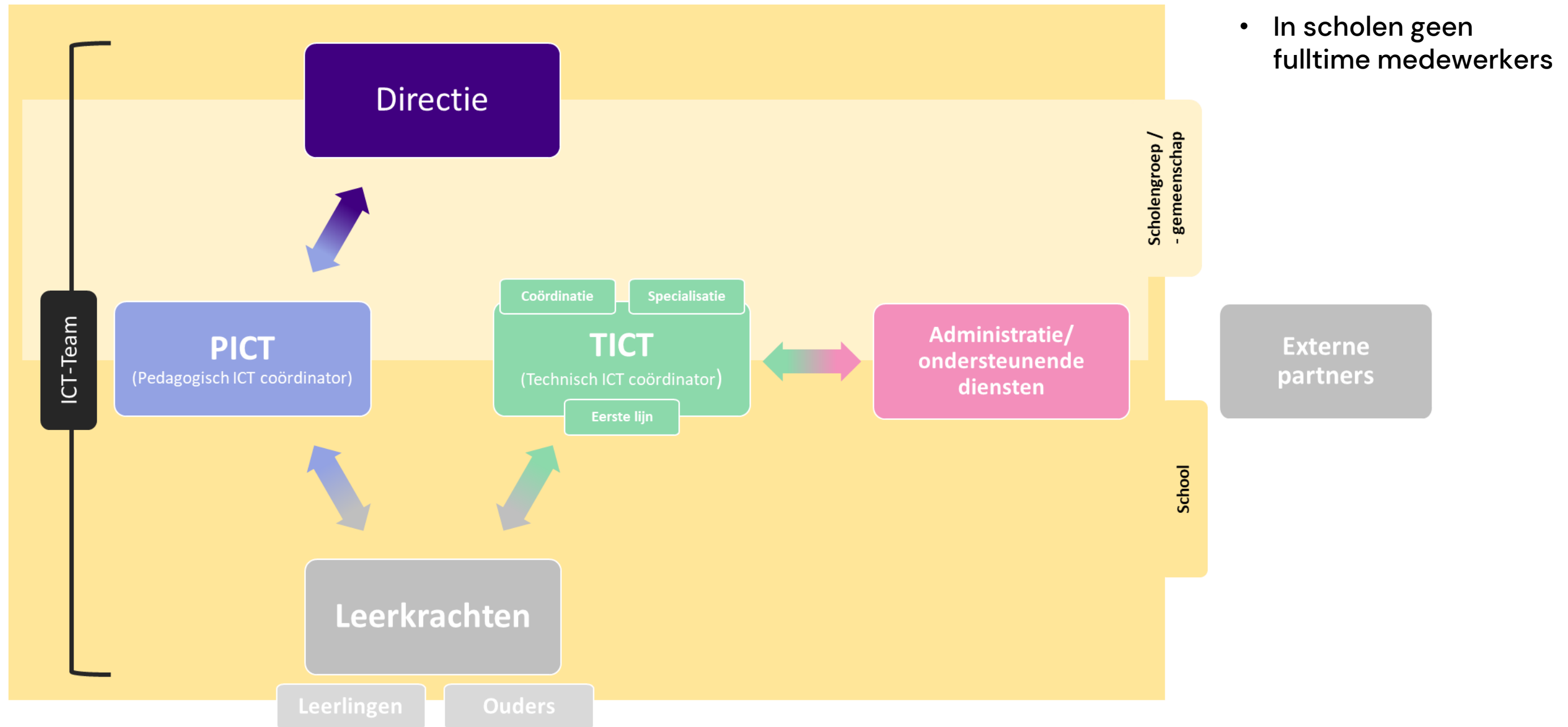
Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

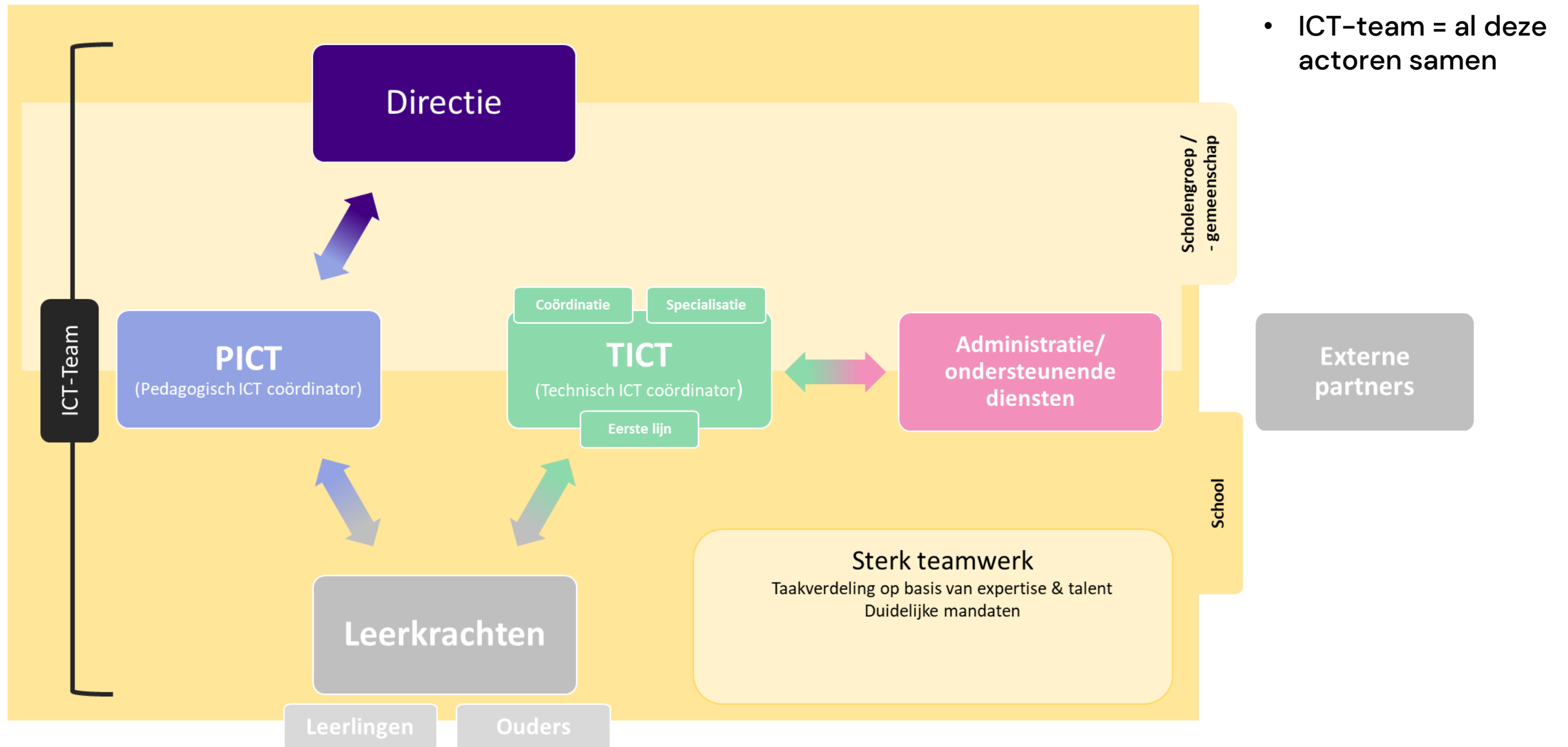
Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

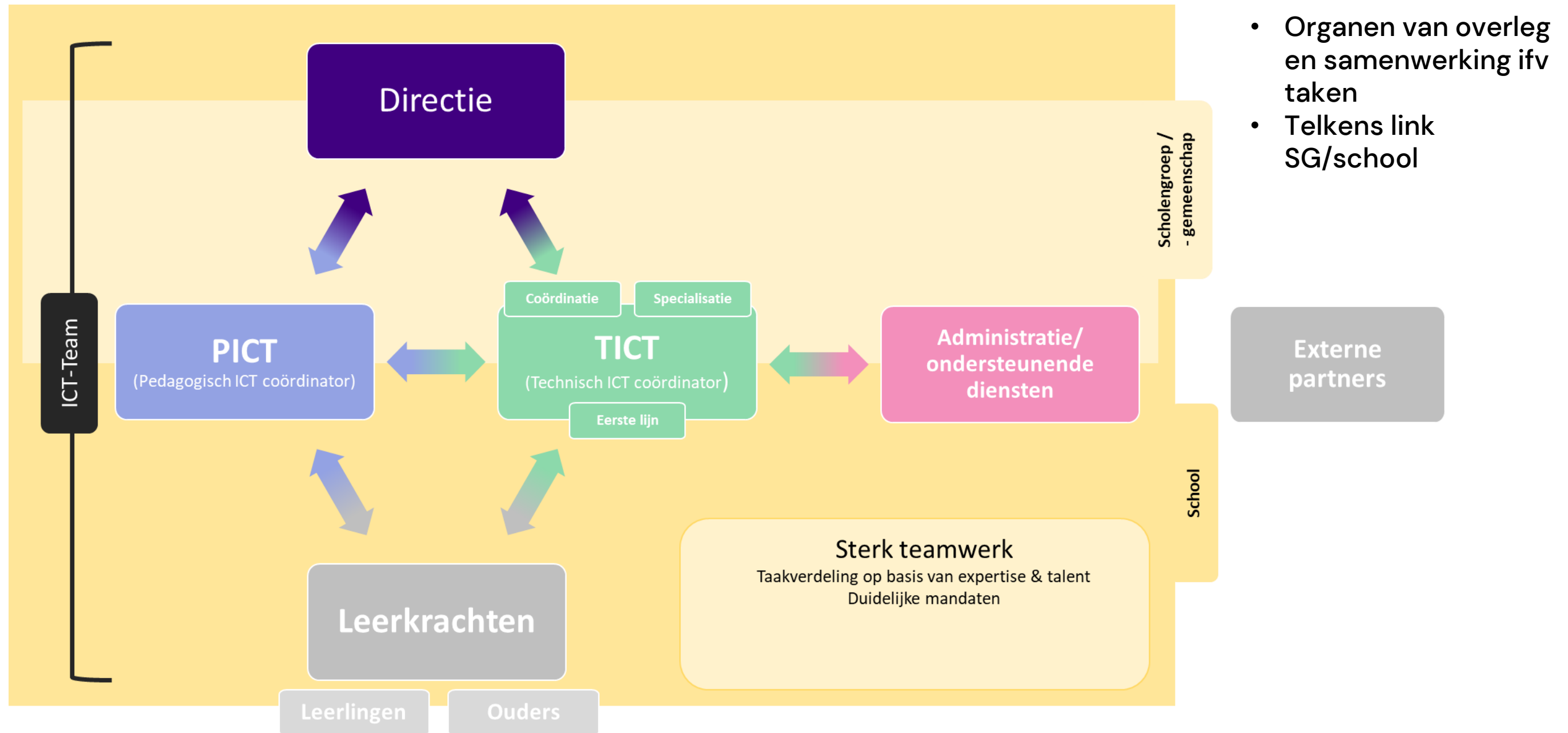
Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

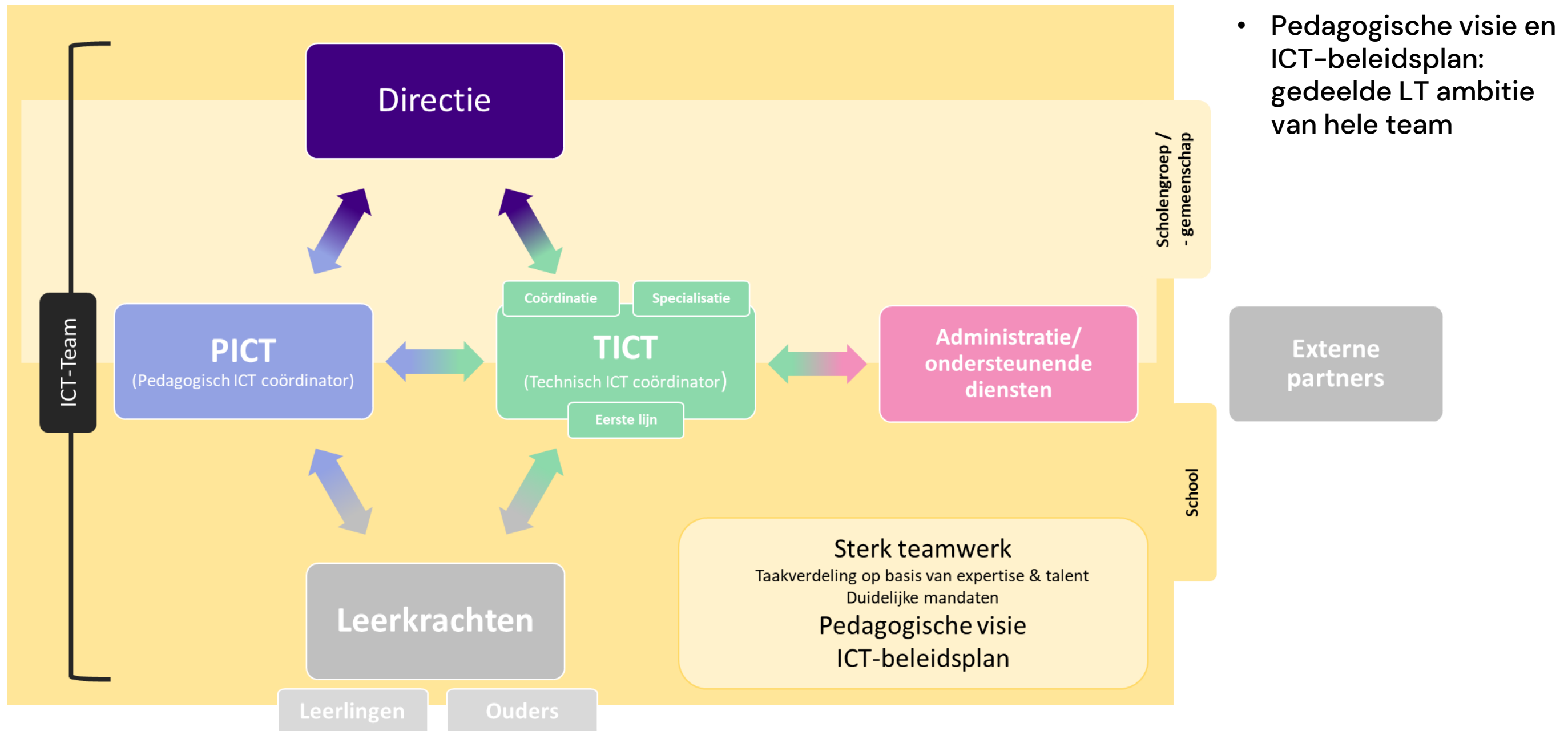
Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

Conclusie: een nieuw model van teamgerichte ICT-coördinatie

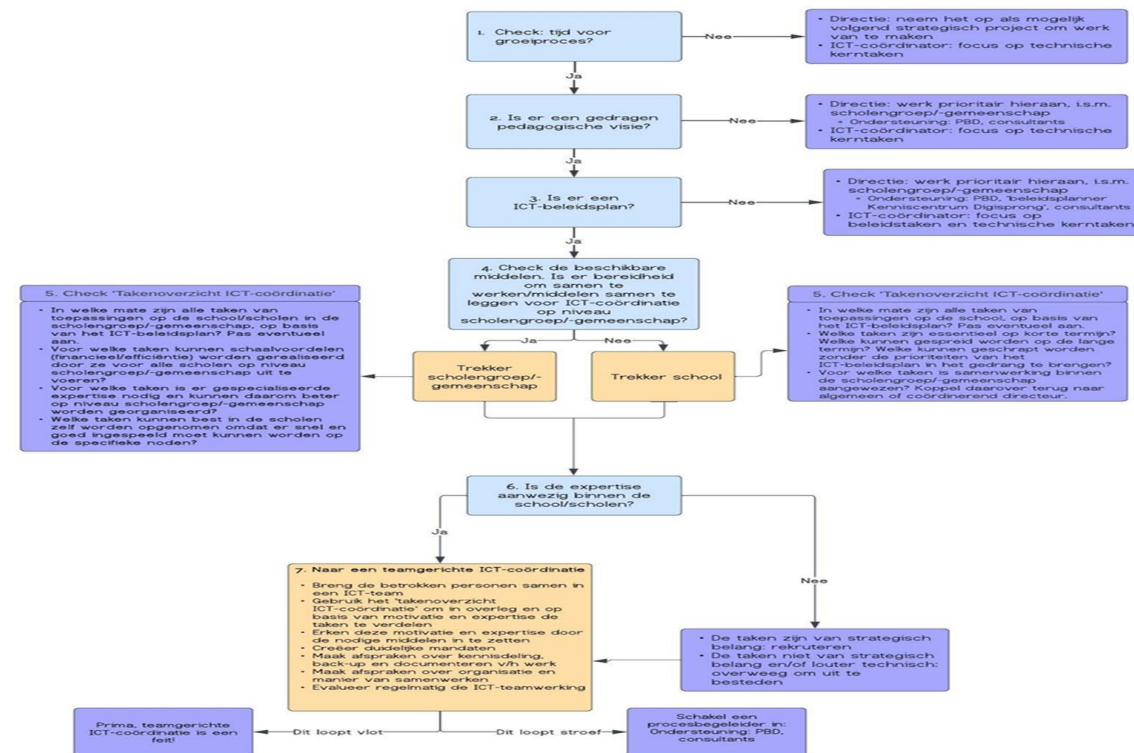
- Pedagogische visie en ICT-beleidsplan: gedeelde LT ambitie van hele team

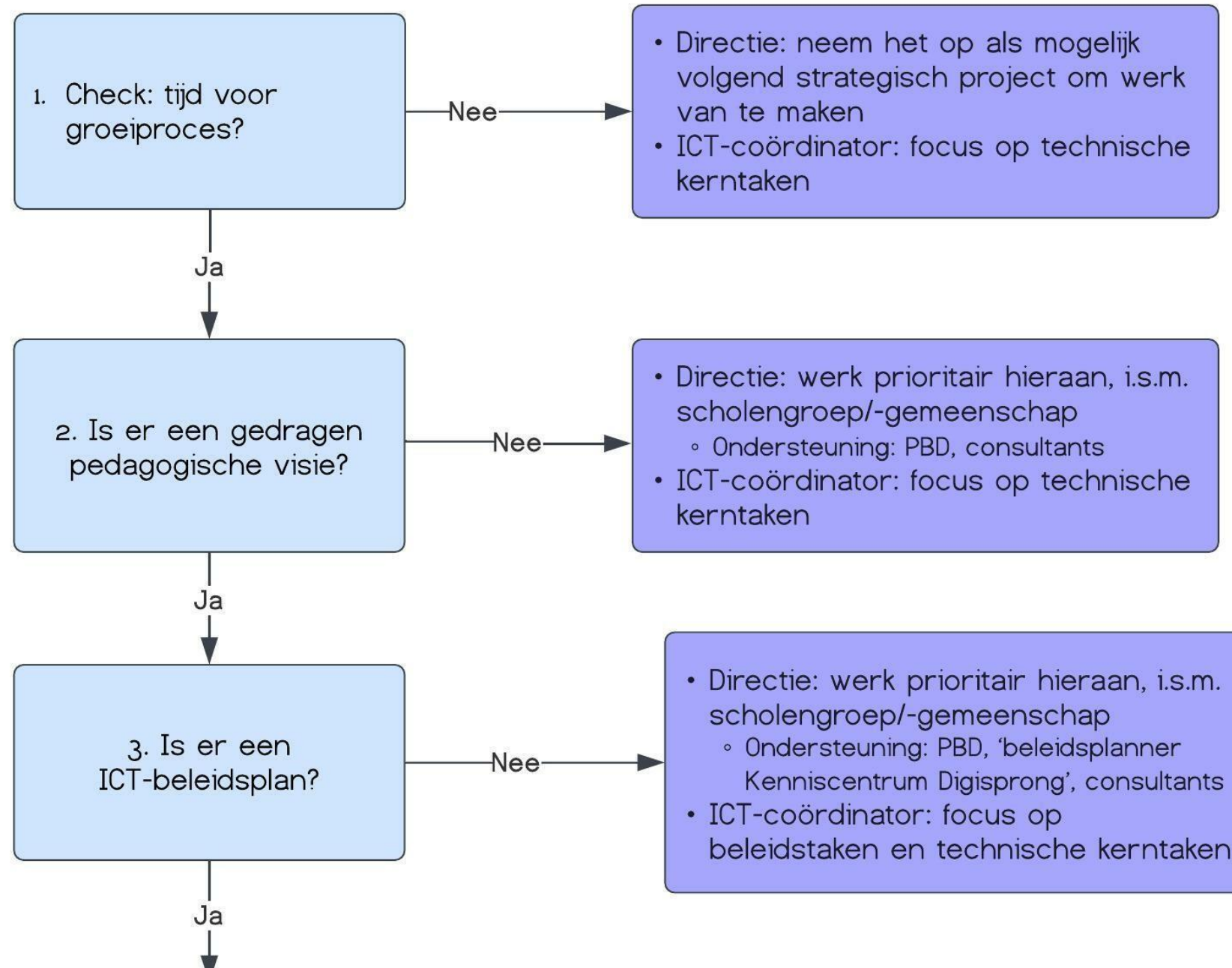
Richtlijnen voor de transitie

Ontwerp richtlijnen voor meer teamgerichte ICT-coördinatie

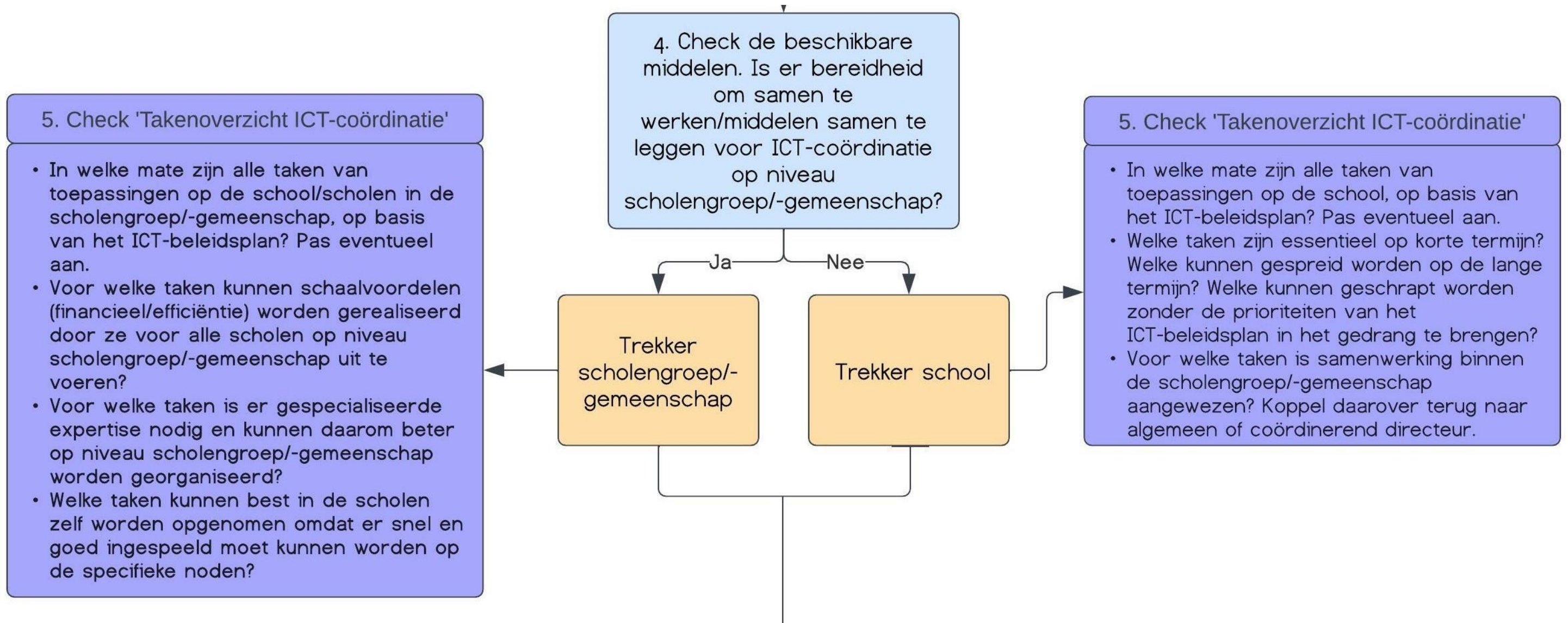
- Praktisch stappenplan voor scholen die de transitie naar teamgerichte ICT-operaties willen maken
- Primaire doelgroep: schoolleiders in het leerplichtonderwijs en hun ICT-coördinatoren
- Flowchart

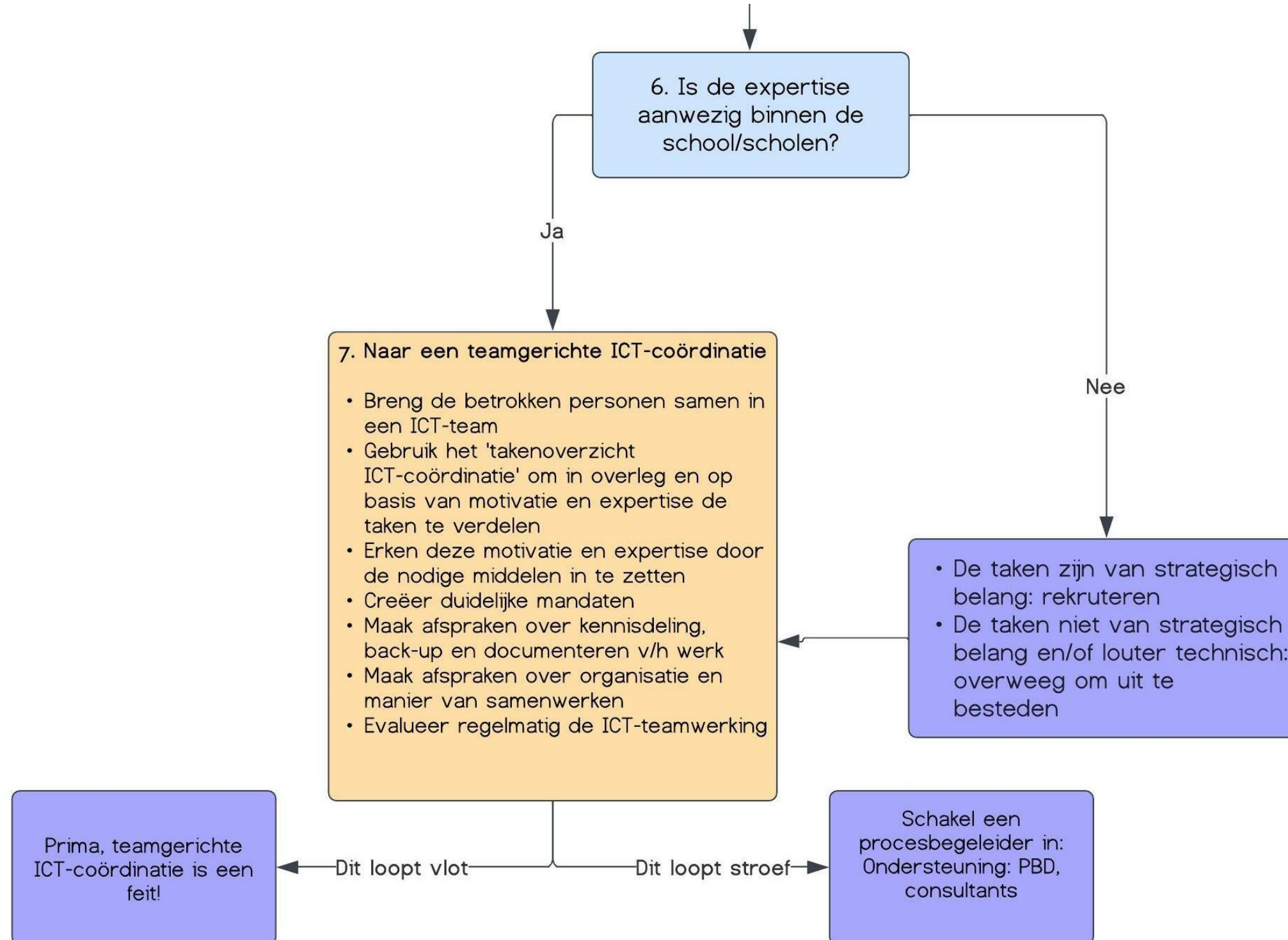
Randvoorwaarden

Check middelen en taken

Teamgerichte ICT-coördinatie

Volgende stap '22-'23

Richtlijnen uittesten in
pilootscholen

Welke scholen zoeken we?

5 verschillende scholengemeenschappen/-groepen, 1 in elke provincie, in elke SG min 3 betrokken scholen (dus: 5 ICT-teams in ons model van effectieve ICT-teams)

Met:

- SG met beperkt gecentraliseerd ICT-team, maar open staan om na te denken over samenwerking/pooling middelen
- In elke SG, 1 basisschool en 1 secundair, plus: buitengewoon onderwijs of TSO/BSO
- Scholen/SG dienen reeds te beschikken over (een eerste versie van) een ICT-beleidsplan en de behoefte/motivatie om het functioneren van hun ICT-team te verbeteren

Binnen elke schoolgemeenschap/-groep: team

- Schoolleider en/of ICT-coördinator(en) groep/gemeenschapsniveau
- Per school: schoolleider en/of ICT-coördinator
- Tussen 5 en 10 personen

Wat krijgt uw school bij deelname?

Geen intensieve coaching

Wat dan wel?

- Een grondige toelichting bij de richtlijnen
- De kans om de toepassing van de richtlijnen in de eigen schoolcontext te testen en mee te denken over sterke ICT-teams
- De mogelijkheid om waardevolle feedback te geven, om de richtlijnen te ontwikkelen tot een instrument dat in alle Vlaamse scholen kan worden gebruikt
- Contact met andere pilotscholen
- Zichtbaarheid als 'pilotschool' in de roadshow achteraf

Wat is de tijdsinvestering?

- Sep '22: informatie over selectie, kort individueel contact met onderzoekers
- Okt '22: online kick-off met alle deelnemende pilootscholen (1,5u)
 - Kennismaking
 - Voorstelling planning piloot
- Nov-Dec '22: meeting per pilootschool (0,5 dag)
 - Voorstelling materiaal en richtlijnen
 - Opdracht 'stel je voor dat je dit toepast, of probeer het eens – (hoe) zou dat werken?'
 - Feedbackformulier
- Dec '22 – Feb '23: uitvoering opdracht, volgens mogelijkheden scholen/SG, reflectie in feedbackformulier
- Ma – Apr '23: meeting per pilootschool (0,5 dag)
 - Bespreking feedback
- Betrokkenheid bij disseminatie/roadshow

Interesse?

Vul tegen 1 juli het kandidaatstellingsformulier in:

<https://forms.gle/JaJmW9mDtLmS3x8v9>

- Via dit formulier vragen we gegevens op over de scholengroep/-gemeenschap, en de basisschool, secundaire school (ASO) en school voor buitengewoon onderwijs of secundaire school (TSO/BSO) die u minstens wil betrekken in de piloot.
- Zo komt u op de longlist van potentiële deelnemers. Begin september laten we u weten of uw scholengroep/-gemeenschap geselecteerd is.

Bij vragen of twijfel: ella.desmedt@ideaconsult.be